

KREDİ KARTIYLA KONTÖR SATIŞLARINDA BELGE DÜZENİ

İbrahim ERCAN*

1. GİRİŞ

Ülkemizde faaliyette bulunan GSM veya sabit telefon operatörleri ile herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmayan mağaza, market v.b. işyerlerinde, bankalara ait kredi kartı okuyucuları (POS cihazları) kullanılmak suretiyle operatörler nam ve hesabına ön ödemeli telefon hatlarına ait kontörlerin satışı yapılmaktadır.

Bununla birlikte, GSM veya sabit telefon operatörleri ile bunlarla anlaşmalı firmalar tarafından, ön ödemeli telefon hizmetinde kullanılan kontörlerin, nihai tüketicilerle yüz yüze karşılaşılmaksızın, telefon veya internet üzerinden iletilen talepler üzerine, kart sahibinin belirtmiş olduğu telefon hattına otomatik olarak yüklenmesi ve bedelinin elektronik ortamda kredi kartı kullanılarak tahsil edilmesi suretiyle de, satışlar gerçekleştirilmektedir.

Bu yazımızda, GSM veya sabit telefon operatörleri ile herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmayan mağaza, market v.b. işyerlerinde bankalara ait kredi kartı okuyucuları kullanılarak yapılan kontör satışları ile telefon veya internet üzerinden iletilen talepler üzerine elektronik ortamda kredi kartı kullanılarak yapılan kontör satışlarında belge düzeni, 382 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yapılan açıklamalar doğrultusunda anlatılmaya çalışılacaktır.

---

* Vergi Denetmeni

2. KREDİ KARTIYLA KONTÖR SATIŞLARINDA BELGE DÜZENİ

2.1. Fatura ve Fatura Yerine Geçen Belgeler

Satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 229. maddesinde, fatura olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanununun 232. maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
- Serbest meslek erbabına;
- Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
- Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
- Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları belirtilmiştir.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 1.1.2009'dan itibaren 670, -TL geçmesi veya bedeli 1.1.2009'dan itibaren 670, -TL'den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.

Bununla birlikte, 213 sayılı VUK'un 233. maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışların ve yaptıkları işlerin bedellerinin;

- Perakende satış fişleri,

- Makineli kasaların kayıt ruloları,
- Giriş ve yolcu taşıma biletlerinden, herhangi biri ile tevsik olunacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı VUK 233. maddesinde yer alan hükmün dışında, 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanma Mecburiyeti Hakkında Kanun ile, satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere (nihai tüketiciler) satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, ödeme kaydedici cihaz fişi düzenleme mecburiyeti getirilmiştir.

Bu kapsamda, nihai tüketiciler de mal alışlarında veya hizmet ifalarında fatura veya fatura yerine geçen belge almak mecburiyetindedirler.

Bu doğrultuda, yukarıda fatura ve fatura yerine geçen belgelere ilişkin yapmış olduğumuz açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde; GSM veya sabit telefon operatörleri ile herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmayan mağaza, market v.b. işyerlerinde bankalara ait kredi kartı okuyucuları kullanılarak yapılan kontör satışları ile telefon veya internet üzerinden iletilen talepler üzerine elektronik ortamda kredi kartı kullanılarak yapılan kontör satışlarında ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak, 213 sayılı VUK'un Mükerrer 257/1. maddesiyle Maliye Bakanlığı, mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye ve bunlarda değişiklik yapmaya, yetkili kılınmıştır.

Bu yetkiye istinaden, Maliye Bakanlığı 382 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'yle söz konusu kontör satışlarında düzenlenecek belgelere ilişkin yeni bir düzenleme yapmıştır. Yapılan düzenleme neticesinde, bankalara ait kredi kartı okuyucuları kullanılarak yapılan kontör satışları ile nihai tüketicilere elektronik ortamda kredi kartıyla yapılan kontör satışlarında belge düzeni, aşağıda ayrıntılı olarak belirtilen şekilde gerçekleştirilmelidir.

2.2. Bankalara Ait Kredi Kartı Okuyucuları Kullanılarak Yapılan Kontör Satışlarında Belge Düzeni

GSM veya sabit telefon operatörleri ile herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmayan mağaza, market v.b. işyerlerinde, bankalara ait kredi kartı okuyucuları kullanılmak suretiyle operatörler adına kontör satışı yapılmaktadır.

382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeyle; söz konusu işletmelerce yapılan kontör satışlarında kullanılan bankalara ait POS cihazlarının, kontör satışı esnasında, komisyon bedeli de dahil olmak üzere, söz konusu genel tebliğ ekinde bulunan formata uygun olarak POS belgesi düzenleyebilmesi ve her günün sonunda, gün içerisinde yapılan kontör satışlarına ilişkin kapanış raporu verebilmesi, özelliklerine haiz olması şartlarıyla, bedelli kredi kartıyla tahsil edilmek suretiyle yapılacak kontör satışlarında düzenlenecek POS belgelerinin, operatörler tarafından düzenlenmiş "fatura yerine geçen belge" olarak kabul edilmesi uygun bulunmuştur. (* Yazımızın sonuna 382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ekinde yer alan örnek POS belgesi ek yapılmıştır.)

Kontör satışlarında kullanılacak POS cihazları, yukarıda belirtilen özellikleri haiz olup olmadığının tespitine yönelik olarak, Maliye Bakanlığı'nca herhangi bir onay işlemine tabi tutulmayacaktır. Ancak, POS cihazlarında, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanuna ilişkin Tebliğlerde özellikleri belirtilen ruloların kullanılması gerekmektedir.

1 Seri No'lu KDV Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğde; ruloların, cihaz içerisinde ayrı bir şerit tertibatına bağlı bulması ve satış fişinde yazılı satışla ilgili bilgilerin ve cihaz sicil numarasının kaydedildiği, fiş ve günlük toplamları da içecek şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yine söz konusu tebliğde; satış fişleriyle ilgili olarak yapılan açıklamalara göre, satış fişlerinde aşağıdaki hususların yer alması gerekmektedir.

1. Satış fişini veren kişi veya kuruluşun, ad soyadı veya unvanı, adresi, bağlı bulunduğu vergi dairesi ve hesap numarası,

2. Satılan malların cinsi, (gıda, giyim vb.. şekilde mal grupları itibariyle veya bunları ifade eden harfli kısaltmalarla gösterilebilir.) bedelleri, vergili olup olmadıkları ve bunlara ilişkin toplamları,

3. Müteselsil fiş numarası,

4. İşlem tarihi,

5. Cihazın onaylandığını gösterir mali sembol ve cihaz sicil numarası.

Belirtilen özellikleri haiz POS cihazları kullanılmak ve bedeli kredi kartıyla tahsil edilmek suretiyle yapılacak kontör satışlarında ilgili taraflarca uyulacak belge düzeni aşağıda açıklanmıştır.

a. Kontör satışı yapan işletmelerce, söz konusu satışlara ilişkin olarak müşterilerine sadece bu POS cihazlarından çıkan belgeler verilecek, müşteri tarafından talep edilse dahi başkaca bir belge (ödeme kaydedici cihaz fişi, perakende satış fişi, fatura v.b.) düzenlenmeyecektir. Ayrıca, söz konusu POS cihazlarından alınacak günlük kapanış raporlarının, satışı yapan işletmelerce muhafaza edilmesi ve istenildiğinde ibrazı zorunludur. Diğer taraftan işletmelerin, POS cihazı üzerinden kontör satışı yapmaları dolayısıyla bankalardan aldıkları hizmet bedeli (komisyon vb.) için banka adına fatura düzenlemesi ve düzenlenecek faturada katma değer vergisinin de gösterilmesi gerekmektedir.

b. Bankaların operatörlere sunacağı hizmet nedeniyle lehe alacakları bedeller, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına gireceğinden, bu işlemde katma değer vergisi hesaplanmayacak ve bu nedenle düzenlenecek dekontta katma değer vergisi gösterilmeyecektir.

c. Banka tarafından hizmet karşılığı olarak operatörler adına düzenlenecek dekonta aylık döneme ilişkin hesap hareketlerini (telefon numarası, yüklenen kontör miktarı, bedeli vb.) gösteren bir listenin eklenmesi ve bu listenin de operatörler tarafından muhafaza edilerek istenildiğinde ibrazı gerekmektedir.

2.3. Nihai Tüketicilere Elektronik Ortamda Kredi Kartıyla Yapılan Kontör Satışlarında Belge Düzeni

GSM veya sabit telefon operatörleri ile bunlarla anlaşmalı firmalar tarafından, kontörlerin nihai tüketicilerle yüz yüze karşılaşılmaksızın, telefon veya internet üzerinden iletilen talepler üzerine, kart sahibinin hattına otomatik olarak yüklenmesi ve bedelinin elektronik ortamda kredi kartı kullanılarak tahsil edilmesi suretiyle satışlar yapılmaktadır.

382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile yapılan düzenlemeyle; nihai tüketicilere telefon veya internet üzerinden yapılan kontör satışlarında; kontör satışı yapan işletmelerce gün içerisinde yapılan satışlara ilişkin olarak her günün sonunda "günlük satış raporu" düzenlenmesi ve bu satışlara ilişkin olarak kredi kartlarından yapılan tahsilatların, ilgili banka tarafından düzenlenecek "günlük tahsilat listelerine" istinaden tevsik edilmesi şartlarıyla, her bir satış için ayrı ayrı belge düzenlenmek yerine, gün sonunda "muhtelif müşteriler" ibareli tek bir fatura düzenlenmesi uygun bulunmuştur. Ancak, müşterinin istemesi halinde fatura veya fatura yerine geçen belgenin düzenleneceği tabiidir.

Belirtilen şekilde kontör satışı yapan işletmelerce, "muhtelif müşteriler" ibareli olarak düzenlenecek olan faturaya, "günlük satış raporu" ile banka tarafından düzenlenecek "günlük tahsilat listeleri"nin eklenmesi ve faturaların bu şekilde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

3. SONUÇ

GSM veya sabit telefon operatörleri ile herhangi bir bayilik ilişkisi bulunmayan mağaza, market v.b. işyerlerinde, bankalara ait kredi kartı okuyucuları kullanılmak suretiyle operatörler adına yapılan kontör satışlarında, 382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinde belirtilen şekilde POS belgesi düzenlenmesi halinde söz konusu POS belgeleri, operatörler tarafından düzenlenmiş

"fatura yerine geçen belge" olarak kabul edilecek ve ayrıca bir belge düzenlenmesi gerekmeyecektir.

Nihai tüketicilerle yüz yüze karşılaşılmaksızın, telefon veya internet üzerinden iletilen talepler üzerine, kart sahibinin hattına otomatik olarak yüklenmesi ve bedelinin elektronik ortamda kredi kartı kullanılarak tahsil edilmesi suretiyle yapılan kontör satışlarında ise, kontör satışı yapan işletmelerce gün içerisinde yapılan satışlara ilişkin her günün sonunda "günlük satış raporu" düzenlenecek ve bu satışlara ilişkin olarak kredi kartlarından yapılan tahsilatların, ilgili banka tarafından düzenlenecek "günlük tahsilat listelerine" istinaden tevsik edilmesi şartlarıyla, her bir satış için ayrı ayrı belge düzenlenmek yerine, gün sonunda "muhtelif müşteriler" ibareli tek bir fatura düzenlenmesi yeterli olacaktır.

Ek: 382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ekinde yer alan örnek POS belgesi.

<p>..... ....</p>	<p>} Operatörün; Adı veya Unvanı, İş Adresi, Vergi Dairesi , Vergi Kimlik Numarası</p>
<p>TARİH : 11.06.2008 SAAT : 10.45 SIRA NO : 0018</p>	<p>} Belgenin ; Tarihi, Saati Numarası (Her gün 1'den başlayacak şekilde ayarlanacaktır.)</p>
<p>KONTÖR MİKTARI 100 TUTARI 15 TEL. NO : XXX XXXXXXXX</p>	<p>} Satılan kontör miktarı, vergi dahil tutarı } Kontör yüklenen telefon numarası</p>
<p>K.D.V. Tutarı XX Ö.İ.V. Tutarı XX</p>	<p>} Kontör satışına ilişkin Katma Değer Vergisi ve Özel İletişim Vergisi Tutarları</p>
<p>Kredi Kartı Bilgileri: ....</p> <p>Üye İşyeri Bilgileri: ....</p> <p>Bu belge V.U.K. uyarınca fatura yerine geçen belge hükmündedir</p>	<p>} Kart Sahibinin Adı Soyadı, İmzası</p> <p>} Üye İşyeri Adı veya Unvanı, İş Adresi, Vergi Dairesi , Vergi Kimlik Numarası-TC Kimlik Numarası, Üye İşyeri Numarası vb.</p> <p>} Belgenin fatura yerine geçen belge olduğuna ilişkin açıklama</p>

KAYNAKÇA

Maliye Bakanlığı (30.05.2008) **382 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği**,
Ankara : Maliye Bakanlığı.

Maliye Bakanlığı (09.02.1985) **1 Seri No'lu KDV Mükelleflerinin
Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında
Kanunla İlgili Genel Tebliği**. Ankara : Maliye Bakanlığı.

T.C. Yasalar, (10.01.1961), **213 Sayılı Vergi Usul Kanunu**, Ankara:
Resmi Gazete (10705 sayılı).

T.C. Yasalar (02.11.1984), **3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu**,
Ankara : Resmi Gazete (18563 sayılı)

